

САДРЖАЈ

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ ЦИЉЕВИ И МЕТОДИ ИСТРАЖИВАЊА

	страна
1. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА	14
2. НАУЧНА ХИПОТЕЗА И ПОМОЋНЕ ХИПОТЕЗЕ	15
3. СТРУКТУРА РАДА	16
4. ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА.....	19
5. МЕТОДИ ИСТРАЖИВАЊА	20

ГЛАВА II

ОПШТИ ПОЈАМ ЗНАЧАЈ И УЛОГА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА

1. ОПШТИ ПОЈАМ ПОРЕСКОГ СИСТЕМА	21
2. ЦИЉЕВИ ПОРЕСКЕ ПОЛИТИКЕ	22
2.1. Пореска политика	22
2.2. Функције пореске политике.....	23
3. УЛОГА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА	25
3.1. Фискална улога пореског система	26
3.1.1. <i>Врсте јавних потреба према промету и сврси задовољавања</i>	27
3.1.2. <i>Врсте јавних потреба према ширини интереса.....</i>	27
3.1.3. <i>Фактори који утичу на организовање задовољења јавних потреба.....</i>	28
4. ФЛЕКСИБИЛНОСТ ПОРЕСКОГ СИСТЕМА.....	29
5. РАЗВОЈ ПОРЕСКОГ СИСТЕМА БИВШЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ.....	30
6. ОБИЉЕЖЈА САВРЕМЕНИХ ПОРЕСКИХ СИСТЕМА.....	33

ГЛАВА III
ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ И ПОРЕСКИ СИСТЕМ

	страна
1. УТИЦАЈ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА НА ПОРЕСКИ СИСТЕМ	36
2. КЉУЧНИ ЕЛЕМЕНТИ УНУТРАШЊЕГ ТРЖИШТА	37
2.1. Слобода кретања роба	37
2.2. Слобода кретања лица	39
2.3. Слобода пружања услуга	39
2.4. Слобода протока капитала	40
2.5. Елементи тржишта Босне и Херцеговине	41
3. ИЗВОРИ ПОРЕСКЕ ХАРМОНИЗАЦИЈЕ	42
3.1. Одредбе оснивачког уговора и пореска хармонизација	42
3.2. Пореска конкуренција као извор хармонизације	44
3.3. Забрана дискриминације на рачун добара из трећих земаља	44
4. ХАРМОНИЗАЦИЈА У ДОМЕНУ ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА	45
4.1. Хармонизација општег пореза на промет	45
4.2. Хармонизација акциза	47
5. ХАРМОНИЗАЦИЈА У ДОМЕНУ ДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА	51
5.1. Хармонизација пореза на доходак физичких лица	52
5.2. Хармонизација опорезивања добити компанија	53
5.3. Избјегавање двоструког опорезивања	55
6. ХАРМОНИЗАЦИЈА У ДОМЕНУ ПОРЕСКЕ САРАДЊЕ	56

ГЛАВА IV
ОСНОВА УРЕЂИВАЊА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА

1. ФИСКАЛНИ СУВЕРЕНИТЕТ	58
1.1. Фискални суверенитет са аспекта организационе структуре државе	59
1.2. Компоненте фискалног суверенитета	60
2. ФИСКАЛНИ СУВЕРЕНИТЕТ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	62
2.1. Фискални суверенитет Босне и Херцеговине	62

	страна
2.2. Фискални суверенитет Републике Српске	64
2.3. Фискални суверенитет Федерације Босне и Херцеговине.....	64
3. ЗАХТЈЕВИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ	
ЦАРИНЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	66
3.1. Споразум Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине	
о надлежности у области индиректног опорезивања	67
4. НАЧЕЛО ЗАКОНИТОСТИ ДАЖБИНА	70
4.1. Разлози за начело законитости дажбина	72
4.2. Кодификација дажбинских закона	73

ГЛАВА V

ПОРЕСКОПРАВНИ ОДНОС

1. ПОЈАМ И ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	
ПОРЕСКОПРАВНОГ ОДНОСА	74
2. СТРАНКЕ ПОРЕСКОПРАВНОГ ОДНОСА.....	75
2.1. Порески повјериоци.....	75
2.2. Порески дужници.....	76
2.2.1. <i>Порескоправна способност пореских дужника</i>	77
2.2.2. <i>Врсте пореских дужника</i>	78
3. ПОРЕСКИ ИМОВИНСКИ ОДНОС.....	80
3.1. Настанак пореске обавезе	81
3.1.1. <i>Настанак пореске обавезе код индиректних пореза</i>	81
3.1.2. <i>Настанак пореске обавезе код директних пореза</i>	82
3.2. Вријеме испуњења пореске обавезе.....	84
3.3. Посљедице неплаћања пореског дуга.....	85
3.4. Остали захтјеви (обавезе) из пореског имовинског односа.....	86
3.4.1. <i>Захтјев за поврат претплаћеног или погрешно плаћеног пореза</i>	86
3.4.2. <i>Захтјев за кориштење пореског кредита</i>	88
3.4.3. <i>Захтјев за пореском рефакцијом</i>	88

	страна
3.5. Престанак пореске обавезе	89
3.5.1. Плаћање пореза	90
3.5.2. Застарјелост као разлог за престанак пореског дуга.....	91
3.5.3. Пребијање пореског дуга.....	92
3.5.4. Отпис пореског дуга.....	92
4. ПОРЕСКИ УПРАВНИ ОДНОС	93
4.1. Садржина пореског управног одбора	95
4.2. Предмет пореског управног одбора	96
4.2.1. Обавезе чињења	96
4.2.2. Обавезе нечињења.....	101
4.2.3. Обавезе трпљења	101
4.3. Престанак пореског управног одбора.....	102
5. ПРАВА ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА.....	103
5.1. Основне компоненте права пореских обвезника	105
6. КОНТРОЛНА ФУНКЦИЈА ПОРЕСКИХ ОРГАНА	107
6.1. Облици пореске контроле	109
7. ОТКРИВАЊА ПОРЕСКИХ КРИВИЧНИХ ДЈЕЛА И ПОРЕСКИХ ПРЕКРШАЈА У ОКВИРУ КОНТРОЛНЕ ФУНКЦИЈЕ ПОРЕСКИХ ОРГАНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ.....	111
7.1. Пореска кривична дјела	112
7.2. Порески прекршаји	114
7.3. Органи за вођење прекршајног поступка	115

ГЛАВА VI
СТРУКТУРА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА И ОСНОВНЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ ДАЖБИНА КОЈЕ ЧИНЕ СТРУКТУРУ
ПОРЕСКОГ СИСТЕМА

страна

1. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ДАЖБИНА КОЈЕ ЧИНЕ СТРУКТУРУ ПОРЕСКОГ СИСТЕМА.....	118
2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ ДАЖБИНА.....	119
2.1. Субјекти дажбина	119
2.1.1. Дажбински повјерилац	119
2.1.2. Дажбински дужник	120
2.2. Дажбински извор	121
2.2.1. Доходак као извор дажбина	121
2.2.2. Потрошња као извор дажбине (пореза)	121
2.2.3. Имовина као објекат - извор дажбине.....	122
3. ПРЕДМЕТ И ПОКРЕТАЧ ДАЖБИНЕ	122
4. ДАЖБИНСКА ОСНОВИЦА	124
4.1. Врсте и начин утврђивања основице	124
5. ДАЖБИНСКА СТОПА	126
5.1. Врсте дажбинских стопа	127
5.2. Предности и недостаци прогресивног опорезивања	127
6. ДАЖБИНСКА ОСЛОБАЂАЊА И ДАЖБИНСКЕ ОЛАКШИЦЕ	128
7. ДАЖБИНЕ КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЗА СВЕ ПОРЕСКЕ СИСТЕМЕ	129
7.1. Порези	130
7.1.1. Појам и основне карактеристике пореза.....	130
7.1.2. Оправдање пореза.....	133
7.1.3. Циљеви опорезивања	133
7.1.4. Класификација пореза	136
7.1.4.1. Класификација пореза према правилима ОЕЦД-а.....	137
7.1.4.2. Класична класификација пореза.....	137

	страна
7.1.4.3. Економска класификација пореза	138
7.2. Царине.....	138
7.2.1. Појам и улога царине	138
7.2.2. Разлика између царине и пореза	139
7.2.3. Циљеви увођења царине	140
7.2.4. Ефекти царине.....	141
7.2.5. Утицај царине на увоз.....	141
7.2.6. Утицај царине на домаћу производњу.....	141
7.2.7. Утицај царине на цијене	142
7.2.8. Кумулативно дејство царине	142
7.3. Доприноси	143
7.3.1. Појам и опште карактеристике	143
7.3.2. Разлике у односу на порезе и таксе	144
7.3.3. Оправдање за плаћање доприноса	144
7.3.4. Систем финансирања социјалног осигурања	145
7.4. Таксе.....	146
7.4.1. Дефиниција и карактеристике таксе	146
7.4.2. Разлике у односу на порезе и цијене	147
7.4.3. Таксена начела	147
7.4.4. Елементи таксе.....	148
7.5. Накнаде	149
7.5.1. Појам и основна обиљежја накнада	149
7.5.2. Врсте накнада.....	150

ГЛАВА VII

СИСТЕМ ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

1. ОСНОВА СИСТЕМА ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	152
--	-----

	страна
2. СТРУКТУРА СИСТЕМА ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА	153
3. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРИЈЕДНОСТ	153
3.1. Појам и историјски развој	153
3.2. Основне карактеристике пореза на додату вриједност	154
3.3. Начела пореза на додату вриједност	155
3.4. Предности пореза на додату вриједност	156
3.5. Критике пореза на додату вриједност	157
3.6. Стопе пореза на додату вриједност	158
3.7. Упоредни преглед пореских стопа у систему ПДВ-а у земљама бивше Југославије	159
3.8. Основне карактеристике ПДВ-а у Босни и Херцеговини	160
3.8.1. Порески обвезник	163
3.8.2. Пореска основица	164
3.8.3. Пореска стопа	164
3.8.4. Пореска ослобађања	164
3.8.4.1. Ослобађање без права на одбитак улазног пореза	165
3.8.4.2. Ослобађање са правом на одбитак улазног пореза (опорезивање нултом стопом)	166
3.8.5. Регистрација обвезника	167
3.8.6. Настанак пореске обавезе	167
3.8.7. Пореско раздобље и подношење пореске пријаве	168
4. АКЦИЗЕ	169
4.1. Појам акцизе	169
4.2. Акцизе у Босни и Херцеговини	171
4.2.1. Настанак обавезе обрачунавања и доспјелост пореске обавезе	173
4.2.2. Ослобађање од плаћања акцизе и поврат акцизе	174
5. ПУТАРИНА	175
6. ОСНОВНА ОБИЉЕЖЈА ЦАРИНСКОГ СИСТЕМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	176
6.1. Царински обвезник	177

	страна
6.2. Роба за царињење.....	179
6.2.1. Роба ослобођена од плаћања царине	180
6.3. Обавеза плаћања царине	181
6.4. Царинска вриједност	182
6.5. Царинска тарифа.....	183
6.6. Даљи правци развоја царинског система Босне и Херцеговине	184
7. УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ	187
7.1. Надлежност Управе	187
7.2. Управни одбор	188
7.2.1. Надлежност Управног одбора.....	189

ГЛАВА VIII

ПОРЕСКИ СИСТЕМ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1. СТРУКТУРА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	191
2. ПОРЕЗИ ИЗ ПРИХОДА.....	193
2.1. Општа разматрања	193
2.2. Порез на доходак	193
2.2.1. Разлика пореза на доходак у односу на друге облике пореза.....	194
2.2.2. Врсте опорезивања дохотка грађана.....	195
2.2.3. Основни елементи пореза на доходак у Републици Српској.....	196
2.2.3.1. Порески обвезник	197
2.2.3.2. Предмет опорезивања.....	198
2.2.3.3. Пореска основица.....	199
2.2.3.4. Пореска ослобађања.....	200
2.2.3.5. Пореска стопа	201
2.2.3.6. Плаћање пореза.....	201
2.2.3.7. Мјесто плаћања пореза.....	202
2.3. Порез на добит	203

	страна
2.3.1. Општа разматрања.....	203
2.3.2. Законски опис пореског чињеничног стања пореза на добит у Републици Српској	205
2.3.2.1. Порески обвезник	205
2.3.2.2. Пореска основица.....	206
2.3.2.3. Порески подстицаји	209
2.3.2.4. Опорезивање добити страног правног лица.....	209
2.3.2.5. Опорезивање добити правног лица из Републике Српске за добит остварену у страниј држави	210
2.3.2.6. Избјегавање двоструког опорезивања добити.....	212
2.3.2.7. Пореска стопа пореза на добит и пореска пријава	212
3. ИМОВИНА КАО ПРЕДМЕТ И ИЗВОР ОПОРЕЗИВАЊА	213
3.1. Општа разматрања.....	213
3.2. Реални и номинални порези на имовину.....	214
3.3. Опорезивање имовине у Републици Српској.....	215
3.3.1. Порез на имовину	216
3.3.1.1. Пореска ослобађања код пореза на имовину.....	217
3.3.2. Порез на наслеђе и поклон.....	217
3.3.2.1. Пореска ослобађања код пореза на наслеђе и поклон	218
3.4. Порез на пренос непокретности и права	219
3.4.1. Пореска ослобађања код пореза на пренос непокретности и права	220
3.5. Пореске пријаве пореза на имовину	220
3.6. Правци развоја у опорезивању имовине у Републици Српској	221
3.6.1. Предмет опорезивања.....	221
3.6.2. Пореска основица.....	222
3.6.3. Порески обвезник	222
3.6.4. Настанак пореске обавезе	222
3.6.5. Пореска обавеза	223
3.6.6. Пореска стопа	223
3.6.7. Пореске олакшице.....	224

	страна
3.6.8. <i>Обавезе Пореске управе</i>	224
3.6.9. <i>Плаћање пореза</i>	225
4. ПОРЕЗИ НА ПОКРЕТНУ ИМОВИНУ	225
4.1. Порези на употребу моторних возила	225
4.2. Порези на употребу чамаца, пловећих постројења и јахти	226
4.3. Порези на употребу ваздухоплова и летјелица	226
4.4. Порези на регистровано оружје	226
5. ПОРЕЗИ НА ДОБИТАК ОД ИГАРА НА СРЕЋУ И ЗАБАВНИХ ИГАРА	227
5.1. Порези на добитак од лутријских игара на срећу и порез на добитак од наградних игара	228
6. СИСТЕМ ДОПРИНОСА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	229
6.1. Основна обиљежја и начела	229
6.2. Обвезник доприноса	230
6.3. Основица доприноса	231
6.4. Пореска стопа	231
6.5. Обрачун и уплата доприноса	232
7. СИСТЕМ ТАКСА	233
7.1. Административне таксе	234
7.2. Боравишне таксе	235
7.3. Судске таксе	236
7.4. Посебне републичке таксе	237
8. СИСТЕМ НАКНАДА	238
8.1. Накнада за кориштење вода	238
8.2. Накнада за кориштење шума	239
8.3. Накнада за кориштење земљишта	240
8.4. Накнада за кориштење путева	240
8.5. Накнада за експлоатацију минералних сировина	241
9. ПОРЕСКА УПРАВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	241
9.1. Организација Пореске управе	243
9.2. Права пореских обвезника	244

9.3. Права и овлаштења пореских службеника	245
--	-----

ГЛАВА IX
ПОРЕСКИ СИСТЕМ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. ОПШТА РАЗМАТРАЊА	246
2. СТРУКТУРА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	247
3. ПОРЕЗ НА ДОХОДАК У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	248
3.1. Основни елементи пореза на доходак	248
3.1.1. Порески обвезник	248
3.1.2. Предмет опорезивања	249
3.1.3. Пореска основица и пореска стопа	250
3.1.4. Порески период	250
3.1.5. Пореске олакшице	250
3.2. Доходак од несамосталне дјелатности	252
3.3. Доходак од самосталне дјелатности	253
3.3.1. Предмет опорезивања	254
3.3.2. Утврђивање дохотка	255
3.3.3. Доходак из заједничког пословања	257
3.3.3.1. Дужности носиоца заједничке дјелатности	258
3.4. Доходак од имовине и имовинских права	258
3.5. Доходак од улагања капитала	261
3.6. Доходак од наградних игара и игара на срећу	262
3.7. Плаћање пореза на доходак и пореска пријава	263
3.7.1. Призивање пореза на доходак плаћеног извора <i>Федерације Босне и Херцеговине - порески кредит</i>	264
4. ОПОРЕЗИВАЊЕ ДОБИТИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	265

	страна	
4.1. Порески обвезник	266	
4.2. Пореска основица и пореска стопа	267	
4.3. Порески подстицаји	268	
4.4. Утврђивање и наплата пореза	269	
4.5. Отклањање двоструког опорезивања добити	270	
5. СИСТЕМ ДОПРИНОСА У ФЕДЕРАЦИЈИ		
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	271	
5.1. Висина стопе доприноса	271	
5.2. Врсте доприноса	272	
5.3. Обвезник доприноса	273	
5.4. Успостављање јединственог система регистрације контроле и наплате доприноса	273	
6. ПОСЕБАН ПОРЕЗ НА ЗАШТИТУ ОД ПРИРОДНИХ И ДРУГИХ НЕСРЕЋА		274
7. СИСТЕМ ТАКСА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		274
8. КАНТОНАЛНИ ПОРЕЗИ		275
8.1. Законски опис пореско-чињеничног стања кантоналних закона о порезима	276	
8.2. Порези на имовину у кантонима	277	
8.2.1. Пореска ослобађања, пореска пријава и висина пореза	278	
8.3. Порез на потрошњу алкохолних и безалкохолних пића у угоститељству	279	
9. ПОРЕСКА УПРАВА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	280	

ГЛАВА X

ПОРЕСКИ СИСТЕМ БРЧКО ДИСТРИКТА

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. СТРУКТУРА ПОРЕСКОГ СИСТЕМА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	282
--	------------

	страна
2. ПОРЕЗ НА ДОХОДАК	283
2.1. Обвезници пореза на доходак.....	283
2.2. Предмет пореза на доходак.....	284
2.3. Основица пореза на доходак и пореска стопа.....	285
2.4. Убирање пореза на доходак.....	286
3. ПОРЕЗ НА НЕКРЕТНИНЕ	287
3.1. Пореска ослобађања	288
3.2. Пореска стопа и плаћање пореза.....	288
4. ПОРЕЗ НА ДОБИТ ОД ИГАРА НА СРЕЋУ И ПОРЕЗ ОД ПРИРЕЂИВАЊА ИГАРА НА СРЕЋУ.....	289
5. ДОПРИНОСИ	290
6. ТАКСЕ	292
7. НАКНАДЕ.....	292
8. ПОРЕСКА УПРАВА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ.....	293

ГЛАВА XI

1. ЗАКЉУЧАК	294
-------------------	-----

БИБЛИОГРАФИЈА

а) КЊИГЕ	299
б) ПУБЛИКАЦИЈЕ.....	301
в) ЧЛАНЦИ	302
г) ПРАВНИ ПРОИСИ.....	302
д) ДИРЕКТИВЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ	309
е) ОСНОВНЕ СТРАНИЦЕ НА ИНТЕРНЕТУ	312